

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-2

BRNO 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Uherské Hradiště, Mariánské náměstí. Falzum arabské mince z druhé poloviny 8. století (obr. 81, str. 277).

Cover Photography

Uherské Hradiště, Mariánské náměstí (Square). Falsum of the Arabic coin from the 2nd half of the 8th century (Fig. 81, Pg. 277).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

řování objektu byla ojediněle nalezena i mladohradištní keramika a zvířecí kosti. Nález souvisí s již dříve objevenou mladohradištní sídelní lokalitou (Čižmář 2015; Trampota 2016; Čižmář, Trampota 2016).

František Trampota

Literatura

Čižmář, I. 2015: Podivín (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 56(2), 301.

Čižmář, I., Trampota, F. 2016: Podivín (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 57(2), 308.

Trampota, F. 2016: Podivín (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 57(2), 307–308.

Resumé

Podivín (Břeclav District), “Rybáře”, Rosenberská Street. During the house construction there was documented the features with pottery from the 11th – 12th century.

POHLED (OKR. HAVLÍČKŮV BROD)

Silnice I/34. Pravěk, vrcholný středověk, novověk. Sklářská huť, 2. světová válka. Záchranný výzkum.

Při stavbě obchvatu silnice I/34 v úseku Rouštany – Pohled – Svatá Anna bylo formou sondáží a sběrů zachyceno vrcholně středověké osídlení, zaniklý rouštanský statek (13.–19. století), novověká sklářská huť sv. Jiří a hmotné doklady událostí souvisejících s ústupem německých vojenských jednotek v roce 1945. V nivě Rouštanského potoka byly odebrány a analyzovány vzorky sedimentů pro archeobotanické, geochemické a mineralogické analýzy.

Jakub Těsnohlídek, Šimon Kochan

Resumé

Pohled (Havlíčkův Brod District), road I/34 bypass around the village Rouštany. Deserted glassworks “huť sv. Jiří”, remains of the German army retreat in the World War II. Rescue excavation.

Obr. 74. Pohled (okr. Havlíčkův Brod). Sondážní práce v místě zaniklé sklářské hutě sv. Jiří v Rouštanech u Havlíčkova Brodu. V pozadí doposud stojící skelmistrovský dům. Archiv Archaia Brno, z. ú.

Fig. 74. Pohled (Havlíčkův Brod District). Sampling at the deserted Rouštany glassworks “huť sv. Jiří” near Havlíčkův Brod. Glassmaster’s house in the background. Archive of Archaia Brno.

POPŮVKY (K. Ú. POPŮVKY U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

Mezi ulicemi Nová a Vintrovna. 2. světová válka. Vojenské zákopy. Záchranný výzkum.

Záchranným archeologickým výzkumem pod záštitou Moravského zemského muzea se na stavbě: „Popůvky – P. Z. východ, odvedení splaškových vod“ podařilo zachytit pět vojenských zákopů z 2. světové války. Jednalo se o jámy pravidelného zaočleně obdélného tvaru o délce do 2 m, šíře 1 m a hloubky do 1 m. Zákopy byly orientovány ve směru SV–JZ, SZ–JV a v jednom případě JV–SZ.

Zdeněk Hájek, Alžběta Červeková

Resumé

Popůvky (Popůvky u Brna cadastre, Brno-venkov District), between Nová and Vintrovna Street. World War II. trenches. Rescue excavation.

PRUSY-BOŠKŮVKY (K. Ú. MORAVSKÉ PRUSY, OKR. VYŠKOV)

Severovýchodní okraj někdejší samostatné obce Moravské Prusy. Středověk – novověk (15.–16. století). Tvrz – dřevěné konstrukce. Záchranný výzkum.

Lokalizace GPS souřadnicemi: 49.2527850N, 17.0588514E, 49.2570186N, 17.0594481E, 49.2574319N, 17.0600597E, 49.2571517N, 17.0607464E (ZM ČR 1 : 10 000, list 24-42-16).

V červnu až listopadu 2017 provedlo Muzeum Vyškovska ve spolupráci s Archaioi Brno záchranný archeologický výzkum na stavbě čističky odpadních vod v Prusích-Boškůvkách. Zkoumaná plocha se nachází v poli při severovýchodním okraji bývalých Moravských Prus, na pravém břehu Pruského potoka, v blízkosti zaniklé tvrze, v nadmořské výšce 246 m (Plaček 2001, 404).

Při vrtání jímky byly ze země vyzdvíženy dřevěné artefakty. Další se podařilo získat při kopání sondy. Větší konstrukční prvky byly předány Tomáši Kynclovi k dendrologickému datování. Zjištěná data pokácení (po roce 1480–1482, 1493–1508) korespondují s první zmínkou o tvrzi – 1491.

Klára Rybářová

Literatura

Plaček, M. 2001: *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí.* Praha: Libri.

Resumé

Prusy-Boškůvky (Kat. Moravské Prusy, Bez. Vyškov), nordöstlicher Rand Moravské Prusy. Mittelalter – Neuzeit (15. – 16. Jahrhundert). Vermutliche Feste, Holzkonstruktionen. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

„Široký“. Doba hradištní, novověk. Sídliště, cesta. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1136898.281 : 536112.408, 1136880.168 : 536075.247.

V březnu až prosinci 2017 prováděli pracovníci Archeologického centra Olomouc záchranný výzkum na stavbě trasy dálnice D1 – 0136. Na lokalitě Široký označené pracovně jako Předmostí 5 bylo zjištěno osídlení z neolitu (LnK), eneolitu (lengyel, KZP), doby halštatské (platěnická kultura) a raného středověku. Na ploše 2,7 ha bylo prozkoumáno 393 sídlištních objektů a 41 hrobů z různých období. Lokalita se nachází na pravobřežní terase řeky Bečvy v nadmořské výšce 223–224 m. Ze západu a jihu ji ohraničují polní cesty a zahrádkářská kolonie, ze severu pak silnice z Předmostí do Rokytnice nad Bečvou.

Mezi areály staršího neolitického a halštatského osídlení byly zkoumány i objekty z doby hradištní. Jednalo se o plytké dlouhé oválné jámy obsahující velké množství drobných lomových kamenů (vápenec) a ojedinělé nálezy keramiky, železa (nožík) či strusky.

V jižní části lokality byla zkoumána stará komunikace v délce 35 m. Cesta měla mísovitého profilu o šířce 2 m, na několika místech byly ve dně pozorovány vyježděné koleje od vozů. Cesta překryla starší zásobní jámu datovanou do halštatu. Drobné zlomky cihel v záspy ji datují rámcově do novověku. Tuto dataci podporuje i detektorový nálezy, kdy v prodloužené ose cesty byla po skrývce ornice nalezena drobná stříbrná mince z poloviny 17. století. Cesta je vyobrazena i na mapách 2. vojenského mapování.

Marek Kalábek

Resumé

Přerov (Kat. Předmostí, Bez. Přerov), „Široký“. Burgwallzeit. Neuzeit. Siedlung, Weg. Rettungsgrabung.

PUKLICE (K. Ú PUKLICE, OKR. JIHLAVA)

Severovýchodní okraj obce, parc. č. 696/4. Středověk (10.– 11. století). Doklady odlesňování. Záchranný výzkum.

Lokalizace: Y=664897.09 X=1134173.82

Nejstarší údaje, které můžeme spojovat s přírodním prostředím a s činností člověka v raném středověku v oblasti Českomoravské vrchoviny, přináší odběry vzorků ze starých potočních sedimentů. Příkladem může být niva Puklického potoka, drobného levobřežního přítoku řeky Jihlavy na katastru obce Puklice. Při stavbě kanalizace a ČOV byla na kvartérní bázi vzorkována organogenní uloženina s obsahem jedlových semen a nezuhebnatělých makrozbytků dřevin. Ze vzorku bylo získáno AMS datum 651–764 po kalibraci (Cherkinsky 2015). Jedná se o nejmladší uložení, ilustrující stav přírodního prostředí před příchodem kolonistů. Ukazuje zalesněnou krajinu mladšího holocénu, ve které lokálně převažuje jedle, vázaná na nivu potoka. Dalšími dřevinami jsou smrk, buk a borovice. Listnaté dřeviny jsou zastoupeny minimálně, jedná se o habr, dub, lípu, lísku, jasan a lokálně vázanou olši (Kočár, Kočárová 2015). Nejstarší změny ve skladbě lesa způsobené člověkem byly zachyceny v hloubkách 32–36 cm a spadají podle AMS 14C dat do intervalu 760–882 po kalibraci s pravděpodobností 62,7 % (Goslar 2015).

Petr Hrubý